

خلاصه دروس و نکات مهم مطالعات اجتماعی پایه هشتم

مطالعات اجتماعی

پایه هشتم | دوره اول متوسطه

۱۳۳

بخش دوم: تاریخ

تهیه و تنظیم:

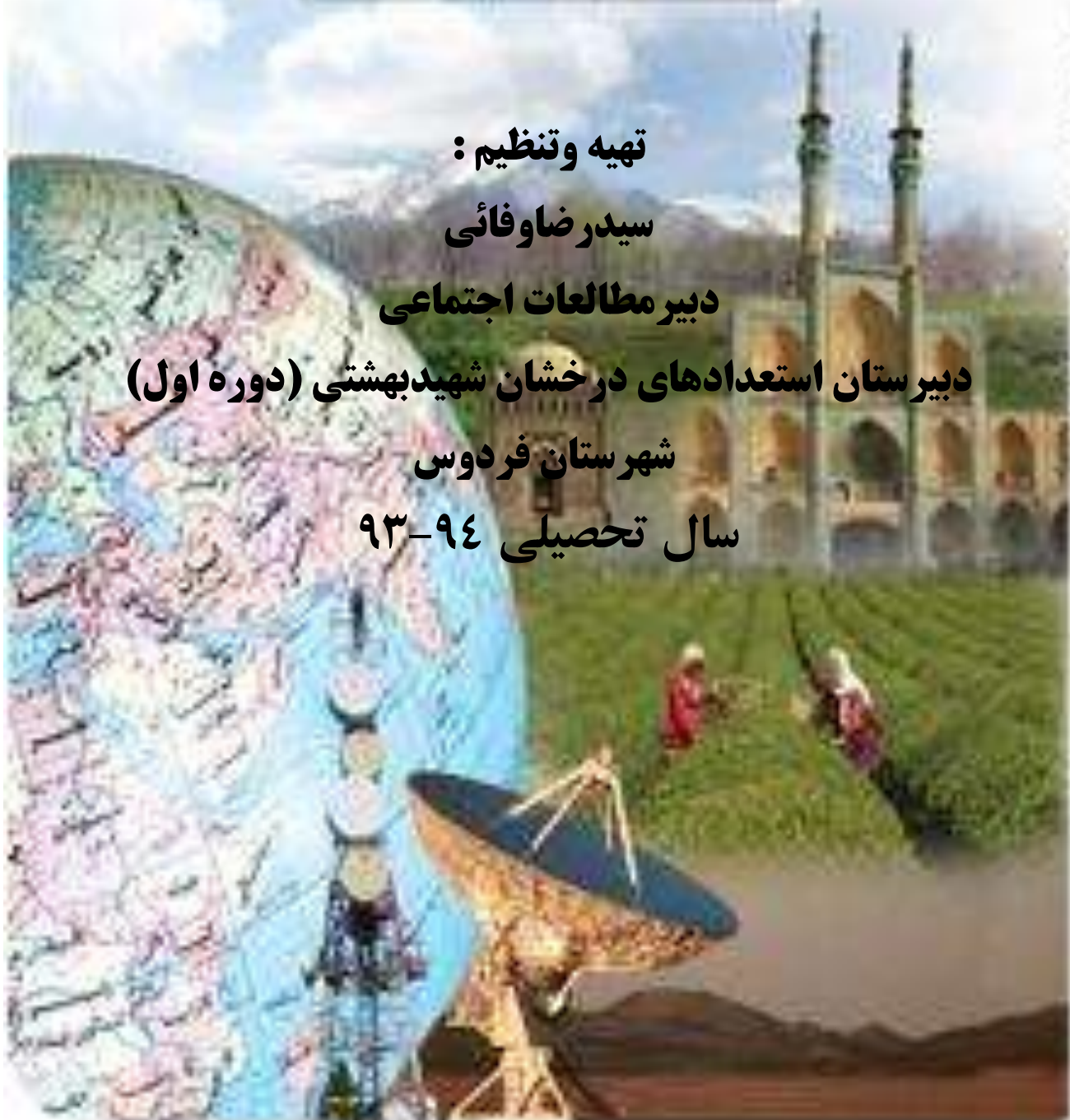
سیدرضا وفائی

دبیر مطالعات اجتماعی

دبیرستان استعدادهای درخشان شهیدبهبشتی (دوره اول)

شهرستان فردوس

سال تحصیلی ۹۳-۹۴

درس ۹ ظهور اسلام در شبه جزیره عربستان

شبه جزیره عربستان در جنوب غربی آسیا واقع شده و حدود ۳ میلیون کیلومتر مربع وسعت دارد، بخش وسیعی از آن بیابان و قسمتی کوهستانی است.

۱- صحرائشبنان : دامداری از جمله شتر

۲- کشاورزی : در مناطقی مانند یثرب و یمن

۳- تجارت: مانند مکه و مدینه که دو ایستگاه مهم تجاری جنوب به شمال عربستان بودند.

مشاغل ساکنان
شبه جزیره عربستان

اوضاع اجتماعی و فرهنگی
شبه جزیره عربستان

- ✓ به صورت قبیله ای و به صورت پراکنده و فاقد حکومت (عصر جاهلیت)
- ✓ دین اکثر آنان بت پرستی و گروهی پیرو حضرت ابراهیم، یهودی، مسیحی، زردشتی
- ✓ بی بهره بودن از علم و دانش
- ✓ احساس حقارت از داشتن دختر و زنده به گور کردن آنان
- ✓ انتقام جویی و جنگ و خونریزی پیاپی به خاطر تعصبات شدید و کورکورانه قبیله ای
- ✓ رواج غارتگری به علت کمبود غذا و سایر نیازهای زندگی

طلوع آفتاب اسلام در مکه

- ✓ حضرت محمد (ص) در خاندانی شریف و محترم در مکه به دنیا آمد و تحت تاثیر محیط آلوده به شرک و فساد مکه قرار نگرفت.
- ✓ وی که به خاطر پاکدامنی و پرهیزگاری به محمد امین مشهور بود، کوه های اطراف مکه از جمله غار حرا را برای عبادت پروردگار یکتا برگزید.
- ✓ در سن ۴۰ سالگی در ۲۷ رجب سال عام الفیل فرشته وحی در غار حرا بر او نازل و فرمان پیامبریش را ابلاغ کرد.
- ✓ نخستین مسلمانان حضرت خدیجه (س) و حضرت علی (ع) بودند. حضرت خدیجه از ثروتمندان مکه بود که تمام دارایی خود را در راه نشر اسلام، کمک به فقیران و آزادی بردگان خرج کرد.
- ✓ در آغاز بعثت پیامبر مدت ۳ سال با دعوت فردی و پنهانی مردم را به پرستش خدای یگانه و روز رستاخیز دعوت می نمودند.
- ✓ پس از آن پیامبر با دعوت آشکار مردم را به عبادت خدا و تکویش از پرستش بت ها و از سرانجام بد کافران سخن می گفت.

عکس العمل و
اقدامات
بزرگان قریش
در برابر

- ✓ ترس و هراس بزرگان قریش مانند ابولهب، ابوجهل و ابوسفیان از گسترش دین اسلام و مخالفت با افکار جاهلی
- ✓ سعی در منصرف نمودن ابوطالب بزرگ خاندان بنی هاشم از پشتیبانی از رسول خدا
- ✓ پیشنهاد ریاست قبیله و ثروت فراوان به پیامبر و دست برداشتن از عقاید خود. که پیامبر قبول نکرد. و فرمود:
- «من برای گرد آوری مال و فرمانروایی مبعوث نشده ام، خدایم مرا به عنوان پیام آور به سوی شما فرستاده، هرگاه از من بپذیرید، این موجب سعادت شما در دو جهان است و اگر آن را رد کنید، من در این راه استقامت می ورزم تا خدا میان من و شما داوری کند.»
- ✓ آزار و شکنجه پیامبر و مسلمانان و نسبت دادن بدترین دشنام ها و تهمت ها به ایشان
- ✓ مهاجرت به حبشه به علت افزایش آزار و اذیت مشرکان
- ✓ تحریم اقتصادی پیامبر و یارانش (ممنوع بودن هرگونه خرید و فروش و رابطه اجتماعی مانند ازدواج)
- ✓ پناه بردن مسلمانان به شعب ابوطالب

تشکیل امت و حکومت اسلامی به رهبری پیامبر در مدینه

مهمترین اقدامات پیامبر (ص) در مدینه

- ✓ ورود پیامبر به یثرب در میان هیجان و شادی مسلمانان، تغییر نام یثرب به مدینه النبی، مبداء تاریخ مسلمانان
- ✓ تاسیس مسجد جهت امور عبادی، اجتماعی، علمی، سیاسی و نظامی مسلمانان
- ✓ پیمان برادری بین مهاجرین و انصار به منظور ایجاد محبت و دوستی بین مسلمانان
- ✓ پیمان نامه سیاسی میان ساکنان مدینه (مسلمانان و یهودیان) و اعلام رسمی تاسیس حکومت اسلامی
- ✓ نبردها و غزوات پیامبر (بدر، احد، خندق، فتح مکه و...)
- ✓ دعوت از فرمانروایان کشورها (ایران، روم، حبشه و...)
- ✓ واقعه غدیر خم و جانشینی حضرت علی (ع) در آخرین سفر حج

- ✓ جنگ ها برای کشورگشایی و کسب غنیمت نبود و مسلمانان فقط دفاع کننده بودند.
- ✓ رعایت اصول اخلاقی در جنگ ها (خوش رفتاری با اسرا و پرهیز از تخریب و غارت اموال مردم)
- ✓ رفتار نکردن مسلمانان همانند مشرکان در جنگها

شیوه پیامبر (ص) در جنگ ها